

Baratze baserri eskola Ulermenerako heziketa (HH)

#9 adimenanitz

#euskara #ingelera

#naturabizi #egonaldia

#jolastu #ikasi #gozatu

Bazen behin, zaratatik urrundutako itsasbazter eder bat. Toki liluragarri hau Gernikako erreka, hondartza, ibai, mendi, baso, itsasadar eta padurez inguratuta zegoen. Urdaibai izenez ezaguna, Bizkaiko kostaldean kokatutako Biosferako Erreserba zen, herrialde honen harribitxia. Bertan zuhaitz mota ezberdinez betetako basoetan hegazti eta animalia asko bizi ziren. Inguru horretara hurbiltzen zirenak harrituta itzultzen ziren. Hala ere, naturak eskainitako altxor honetaz gehien gozatzen zutenak Oxinako haran txikira gerturatutako haur guztiak ziren.

Ezkerretako Oxinako kubeta horretan Baratze izeneko baserria zegoen. Urtero bertaratutako milaka lagun abentura zoragarriak bizi ziren. Lurra lantzen eta etxe-abereak zaintzen irakasten zizkieten bitartean, jolasean, dantzan, korrika eta kantuka besteekin elkarbizitzen ikasten zuten.

Aurkibidea

Aurkezpena.....	
1. Kokapena.....	
2. Gure helburuak.....	
3. Metodologia.....	
4. Egonaldia Baratzen.....	
4.1. Ordutegia.....	
4.2. Taldeen antolaketa.....	
4.3. Egonaldi motak.....	
4.4. Irakaslearen papera.....	
5. Adimen anitzetako tailerrak.....	
5.1. Adimen logiko-matematikoa: Sukaldea.....	
5.2. Hizkuntzarako adimena: Korta.....	
5.3. Pertsona arteko adimena: Baratza.....	
5.4. Pertsonaren baitako adimena eta espirituala: Loragintza.....	
5.5. Adimen ikus-espaziala: Eskulangintza.....	
5.6. Adimen naturalista: Ibilbidea.....	
5.7. Adimen Kinestesikoa: Zaldia.....	
5.8. Adimen Musikala: Gaubela.....	

6. Baliabideak.....

6.1. Giza-baliabideak.....

6.2. Baliabide materialak.....

6.3. Osasunerako zerbitzuak.....

Aurkezpena

Baratze Ingurugiro Heziketa Eskolan aurrera eramaten den hezkuntza lana guztiz baiezkorra da. Alde batetik, haurrentzat ezezaguna den mundu berri baten esperientzia bizi-bizia eta erakargarria suposatzen du, eta beste alde batetik, eskolan jasotzen duten hezkuntza prozesurako laguntza oso baliagarria da.

Hemendik hainbat haur talde pasa ondoren, Haur Hezkuntzako umeentzako proiektu berezia prestatzeko beharra ikusi dugu. Umeek, etapa preoperazional honetan bereziki, kontzeptuak, ekintza eta objektuekin berehalako esperientzia zuzena dela medio, ikasten dituzte.

Haur guztiek behar, interes eta ikasteko era ezberdinak dituzte. Horri erantzuna emateko, egonaldiko ekintzak eta tailerrak diseinatzerako orduan Howard Gardner-en Adimen Anitzen teoria erabiltzen da.

Egonaldian zehar inguru naturala izango da gure tresna garrantzitsuena adimen anitzak estimulatzeko. Aldi berean, bost zentzumenak garatzeko aukera izango dute haurrek: ikusmena, dastamena, entzumena, ukimena eta usaimena.

Umeek egonaldia bizi eta gozatzea dugu helburu nagusi. Horretarako, proposatutako ekintzetan haiek dira protagonista bakarrak, haien autonomia eta ikaskuntza esanguratsua bultzatuz.

Guzti hau kontutan hartuz eta honez gain igarotako 25 urte baino gehiagok eta 150.000 haur baino gehiagok emandako esperientzian oinarriturik, haurren egonaldia Baratzen inoiz ahaztuko ez duten abentura bihurtuko dela esan dezakegu inolako beldurrik gabe.

1. Kokapena

Baratze Baserri-Eskola Oxina baserrian aurkitzen da, Bizkaian, Gauegiz Arteagan dagoen Basetxetas auzunean eta "Urdaibaiko Babeslekua"-ren barnean.

Gure hezkuntza-erperientzia aurrera eraman ahal izateko inguru ezin hobean kokatzen gara. Oso hurbil ditugu itsasadarra, hondartzak eta itsaspadurak, zuhaitz mota ezberdinez osaturiko basoak, mendixkak, flora eta fauna ugaria ...

1. irudia: Baratze Baserri-Eskolara heltzeko mapa

2. Gure helburuak

Gure helburu nagusiak hauek direla esan genezake:

1. Umeen adimen eta zentzumenak estimulatzea.
2. Umeen behar, interes, ezagutza eta adimen guztiei erantzuna ematea.
3. Elkarbizitzarako balioak sustatzea.
4. Naturarekiko errespetua, gozamina eta maitasuna bultzatzea.
5. Euskara/ingelera komunikazio-tresna gisa erabiltzea.

Bestalde, dekretuko gaitasunak eta helburuak kontuan izanik, haurrek ondorengo helburuak lortzea espero dugu:

1. Zentzumen-pertzepzioa lantzea.
2. Errespetu, laguntza eta lankidetzako jarrerak eta ohiturak lantzea.
3. Ingurunea behatzea eta aztertzea eta hura ezagutzeko interesa adieraztea.
4. Ingurune fisikoa arakatzea eta esperimendatzea eta haren elementuetako batzuen ezaugarriak ezagutzea.
5. Baserriko mundua ezagutzea eta haien kultura-ekoizpenetara eta bizimoduetara jarrera irekiz gerturatzea.
6. Norberak zer emozio eta sentimendu dituen ezagutzea eta horietaz jabetzea.
7. Ahozko hizkuntza (euskara edota ingelera) erabiltzea.
8. Gainerako haurren eta helduen mezuak ulertzea.
9. Askotariko testuingurutan erabiltzea matematika-adierazpenak.

10. Arte produkzioetan parte hartzea.

3. Metodologia

Guztiak ez gara berdinak, desberdin pentsatzen eta ikasten dugu. Hori da, laburbilduz, **Howard Gardner**-ek esaten duena bere **Adimen Anitzen teorian**.

Duela gutxira arte pentsatzen zen gizakiak adimen bakarra zuela eta hau adimen-kozientearen bidez neurtzen zela. Orain badakigu hori EZ dela horrela. Ume bakoitza ezberdina da eta horregatik irakaskuntza pertsonalizatua eskaini behar diegu.

Bakoitzak ikasteko era bat dauka, eta hezitzaileon funtzioa gure haurrek erabiltzen dutenaz jabetzea izan behar du, hau da, haien grinak aurkitzea. Irakasleak ez gara jakituria guztiaren jabe, izan ere, gure lana haurrak haien ikasketa prozesuan gidatzea da. Prozesu horretan umeei lagundu behar zaie haien adimen nagusiak antzematen eta horiek erabiltzen irakatsitako jakintzak hobeto bereganatzeko.

Argi dago guztiok gauza asko ikasi behar ditugula, baina ez daukagu zertan guztiok berdin egin beharrik. Horregatik irakasgai bat irakasteko hamaika era ezberdin egon daiteke.

Howard Gardner-en arabera 8 adimen ezberdin daude:

- Adimen ikus-espaziala.
- Adimen musikala.
- Hizkuntzarako adimena.
- Pertsonaren baitako adimena.
- Gorputz adimena.
- Pertsona arteko adimena.
- Adimen logiko-matematikoa.
- Adimen naturalista.
- Eta Adimen espirituala ere aztertzen dago.

Gure gaitasunek edo adimen anitzek garapen ezberdinak izan ditzakete, baina horrek ez du gure garapen pertsonala oztopatuko. Hala ere, oso garrantzitsua da gaitasun guztiak estimulatzea eta garatzen saiatzea. Hori da gure helburua Baratzen: haurren adimen guztiak estimulatzea horiek garatu ditzaten eta beraien potentzialtasunetaz jabe daitezen. Hau da, jolasa eta ezaguera batu nahi ditugu.

Historian zehar ikuspegi eta metodologia ezberdinak agertu dira. Guk bakoitzeko onena hartzen saiatzen gara hurrei irakaskuntza integral eta pertsonalizatua emateko. Gure ustez, umeak ez du bakarrik eskolan edo etxean ikasten, estimulua egokia baldin bada haurrak edozein lekutan ikas dezake.

Gure jardutearen oinarriak hurrengoak dira:

- Ikaskuntza esanguratsua.
- Haurren protagonismoa: aktiboa, bere ezaguera eraikitzen du eta.
- Irakaskuntza pertsonalizatua, umearen jakin-minen arabera.
- Lan kooperatiboa.
- Motibazioaren sustapena.
- Ikasteko gozamenaren bilaketa.
- Sormena eta esperimentazioaren garapena.
- Behaketaren garrantzia.
- Hurrei egokitutako lekua.
- Autonomiaren sustapena.
- Besteekiko eta naturarekiko errespetua.

4. Egonaldia Baratzen

Baratzeko egonaldiak gure lurraldeko haurrentzako bilgunea izan nahi duen hezkuntza saioa suposatzen du. Bertan hurrek inguru herritar eta natural ezin hobe batean barneratzeko aukera dute, ingurunea ezagutzuz, errespetatuz eta zainduz.

Ekintza printzipioak benetako esanahia har dezan, Baserri-Eskola girorik onena bilakatzen da, oinarri zientifikoak beti kontutan harturik, esperimentazio zuzena egiteko aukera ematen du eta.

4.1. Ordutegia

8.30	Denok gora!
9.00 - 9.30	Gosaria
9.30 - 11.00	1. tailerra
11.00 - 11.30	Astialdia
11.30 - 13.00	2. tailerra
13.00 - 14.00	Bazkaria
14.00 - 15.00	Astialdia
15.00 - 16.30	3. tailerra
16.30 - 17.00	Askaria
17.00 - 18.30	4. tailerra
18.30 - 19.00	Astialdia
19.00 - 20.00	Afaria
20.00 - 21.00	Gaubela
21.00 - 21.30	Kola-kao beroa
21.30	Ohera!

4.2. Antolaketa

Umeak Baratzerara heldu bezain laister, bi batzar egiten ditugu: bat umeekin eta beste bat irakasleekin.

Hurrekin izaten dugun batzarrean ondorengoak egiten da:

- Nortzuk garen, zer egingo dugun eta arauen bat azaltzen diegu.
- Lan taldeak egiten ditugu. Talde bakoitzak eskuan zigilu bat izango du taldea desberdintzeko (animalitxo baten marrazkia). Zigilu hauek ume guztiek eramango dituzte, guk zein taldekoak diren jakiteko eta haiek ere, haien burua talde baten barruan kokatzeko eta ez galtzeko.

4.3. Egonaldi motak

Baratzerara etorri nahi baduzue zenbait aukeren artean aukeratu ahal izango duzue.

HIZKUNTZA:

1. Euskaraz edo erdaraz.
2. Euskaraz eta ingeleraz.
3. Erdaraz eta ingeleraz.

EGONALDIAREN IRAUPENA:

		Sarrera	Irteera	Tailerrak
ASTE ERDIKO EGONALDIA	Astelehena-asteazkena	Astelehena 10.30etan	Asteazkena 14.30etan	8 tailer (ordu t'erdikoak)
	Asteazkena-ostirala	Asteazkena 15.00etan	Ostirala 17.00etan	8 tailer (ordu t'erdikoak)
ASTEKO EGONALDIA		Astelehena 10.30etan	Ostirala 15.00etan	16 tailer (ordu t'erdikoak)
BI EGUNETAKO EGONALDIA		10.30etan	15.00etan	5 tailer (ordu t'erdikoak)

Aste erdiko egonaldietan, zortzi tailer ezberdinetan adimen guztiak landuko dituzte. Baina garapen adin honetan hizkuntz adimena oso garrantzitsua denez, honi ordu eta erdiko bi saio emango dizkiogu. Izan ere, komunikazioa ezinbestekoa da bizitzako edozein momentuan besteekin interakzioan bizi baikara.

Bi egunetako egonaldietan, bost tailer bakarrik egiten dutenez ezin dituzte adimen guztiak landu. Kasu honetan aukeratu behar da eta gure proposamena hauxe da:

	Tailerrak	Gauean	
BI EGUNEKO EGONALDIA	5 tailer (ordu t'erdikoak)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hizkuntz adimena (korta) 2. Adimen logiko-matematikoa (sukaldea) 3. Adimen kinestesikoa (zaldia) 4. Adimen ikus-espaziala (eskulangintza) 5. Pertsona arteko adimena (baratza) 	Adimen musikala (gaubela)
ASTE ERDIKO EGONALDIA	8 tailer (ordu t'erdikoak)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hizkuntz adimena (korta) 2. Hizkuntz adimena-2.saio 3. Adimen logiko-matematikoa (sukaldea) 4. Adimen kinestesikoa (zaldia) 5. Adimen ikus-espaziala (eskulan) 6. Adimen naturalista (ibilbidea) 7. Pertsonaren baitako adimena (loragintza) 8. Pertsona arteko adimena (baratza) 	Adimen musikala (gaubela)

Egonaldia programatzeko orduan klimatologia kontutan izan behar dugu tailerrak modu batean edo bestean bideratzeko. Irakaslegoak nahi izanez gero eskakizunen bat egin dezake Baratzen egindako ekintzak eskolakoekin erlazionatzeko edota egokitzeko.

Baserri eskolako ekintza eta tailer ezberdinak era egokian egin ahal izateko haurrak talde txikietan banatzen ditugu.

4.4. Irakaslearen papera

Baratzen egingo den egonaldia eskolako programazioarekin ertsirik lotuta dagoen esperientzia bat izan dadin nahi dugu.

Irakasleen funtzio nagusia hurren astialdia eta gaueko zainketa da, hala ere, beti edukiko dute gure laguntza.

Hurrekin etortzen diren irakasleek ondorengo momentuetan egon behar dute hurrekin:

JANTOKIA (Gosaria- bazkaria- afaria)

GOIZEKO ASTIALDIA (11:00 – 11:30)

ASKARIAREN ASTIALDIA (16:30-17:00)

Baratzeko irakaslegoak eguerdiko eta afal osteko astialdia zainduko du, umeekin datozen irakasleek lasai jan dezaten irakasleen gelan.

Une guztietan, ager daitekeen edozein arazo bati aurre egiteko, Baserri-Eskolako arduradun bat egongo da., hala ere, gauez irakasleak izango dira hurren azken arduradunak.

Ekintzak burutzen diren bitartean, irakasleek edozein momentuan, bideoa grabatzeko, argazkiak ateratzeko edo tailerrak nola burutzen diren ikusteko aukera daukate.

5. Adimen anitzetako tailerrak

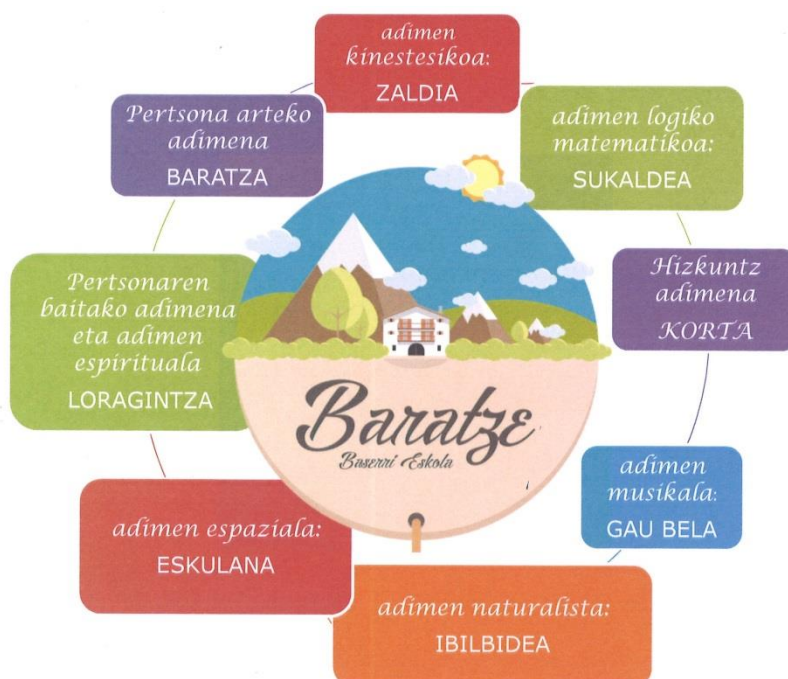
Adimen anitzen bidez, umeei ikaskuntza esanguratsua eta ulermenerako heziketa eskaini nahi diegu.

Baratzen, berez, lau adimen lantzen ditugu:

- Pertsonaren baitako adimena: haurren autonomia guztiz bultzatzen da (norberaren gorputza zaindu, garbitu, jantzi, elikatu; norberaren gauzak zaindu eta ordenatu).
- Pertsona arteko adimena: besteekin eta naturarekin elkarbizitzeari garrantzi handia ematen diogu (elkar lagundu, lan kooperatiboa, natura zaindu...).
- Hizkuntzarako adimena: hizkuntza, euskara edota ingelera, komunikatzeko tresna gisa erabiliko dugu.
- Adimen naturalista: Baratze kokatuta dagoen inguru naturala erabiliko da beste adimen guztiak lantzeko, izan ere, umeen emozioa eta haien arreta lortzeko tresna bikaina da. Gainera, zentzumenak estimulatzeko baliabidea ere bada.

Tailer bakoitzean adimen bat landuko dugu nagusiki, horrek ez du

esan nahi tailer berean adimen gehiago estimulatuko ez denik. Egonaldian zehar haurrek egin ditzaketen ekintzak ondorengoak dira:

5.1. Adimen logiko-matematikoa

Sukaldea

Sukaldean adimen logiko-matematikoa landuko dugu esperimentazioa eta jokuen bidez. Tailerra esperimentu bat izango da: elikagai gordinak elikagai jangarri bihurtuko ditugu. Egingo duten elikagaia izan daiteke: bizkotxoak, maddalenak, gailetak...

Adimen hau lantzeko, zenbaki eta neurriekin jolastuko dute (ml, mg, neurri ezberdinetako poteak...). Forma geometriko ezberdinak ikusteko aukera ere izango dute (moldeak).

5.2. Hizkuntzarako adimena

Korta

Tailer honetan hurrek Baratzen bizi diren animalia guztiak ezagutuko dituzte: behiak, zaldiak, ahuntzak, txerriak, oiloak, untxiak, ahateak, antzarrak, ardiak ... Hauen ezaugarriak ikusi eta azalduko dizkiegu.

Honetan hiztegia garrantzi handia hartuko du, izan ere, umeei gaiari buruzko hitz asko ikasteko aukera izango dute. Gainera, istorioak, asmakizunak, esaerak, e.a... erabiliko ditugu hizkuntz adimena garatzeko.

5.3. Pertsona arteko adimena

Baratza

Landare baten zikloa ikusteko aukera izango dute: nola ereiten, jaiotzen eta birlandatzen den. Baita landareen atalak ere: sustraiak, zurtoina,

hostoak, loreak eta fruituak. Haurrek ortuko barazkiak eta frutak ezagutuko dituzte eta ortuan lan egingo dute dagokion tresneriarekin.

Adimen interperstonalari dagokionez, tailer honetan taldean lan egingo dute bereziki. Garrantzitsua izango da taldekide eta talde guztien parte-hartzea ekintza aurrera eramateko, lankidetzaren eta laguntasuna sustatuz.

5.4. Pertsonaren baitako adimena eta adimen espirituala

Loragintza

Loreen negutegian, haurrek lore eta landareen beharizanak ikasiko dituzte. Gainera, haziak ereingo dituzte, lurra landu, landareak birlandatu, lorategia garbituko dute. Urtaroaren arabera ekintzak aldatu egingo dira.

Tailer honetan, emozioei buruz hitz egingo dugu, loreetatik abiatuta umeen sentimenduetara ailegatuko gara. Gainera, erlaxazio ariketak egiteko aukera izango dute.

Tailer honetan, nahi izanez gero, **adimen espirituala** ere lan dezakegu: Lore edo zuhaitz baten tokian jarriko gara ikusteko zein motatako sentimenduetara ailegatzeko garen.

5.5. Adimen ikus-espaziala

Eskulangintza

Arte tailer bat da. Haurrek haien irudimena eta sormena erabilia zerbait sortuko dute: armiarma, txorimaloa, kandela, dordoka... Irakasleak ekoizpenaren gaia eman arren, umeak neurri batean, askeak izango dira erabakitzeko nola egingo dituzten eta batzutan erabilitako materialak ere.

Eskulangintzan irudimen aktiboa estimulatu nahi dugu. Egonaldian ikusi eta esperimintatutakoa ekoizpen artistiko batean isladatzeko eskatuko zaie. Gainera, koloreak, testurak, ... ikasitako kontzeptuekin erlaziona ditzakete, irudi mentalak egin ...

5.6. Adimen naturalista

Ibilbidea

Baratze inguruko bide eta basotik ibilbide bat egitean datza. Tailer honetan zera landuko dugu: zein urtarotan gauden ikusi, basoko landareak, zuhahitzak eta animaliak aztertu...

Basotik paseatzen, umeen zentzumenak estimulatuko ditugu, haurrak naturara hurbilduz. Bidean, natura usaindu, ikutu, ikusi, entzun eta dastatuko dute, hau da, natura ezagutu, bizi, sentitu eta maitatuko dute.

5.7. Gorputz adimena-Adimen kinestesikoa

Zaldia

Egonaldian, hurrek zaldiz ibiltzeko aukera edukiko dute. Animalia ezagutzeaz gain, jaten eman, orraztu, ikutu eta bere gainera igoko dira.

Zaldiz ibiltzean, gaitasun motoreak jokoan jartzen ditugu: arnasketa, gorputzaren auto-kontrola, gorputz jarrera, oreka, e.a...

5.8. Adimen musikala

Gaubela

Afaldu ostean eta ohera joan baino lehen, ekintza ezberdinak egingo dira. Honetan hiru adimen landuko dira (musikala, kinestesikoa eta interperersonala) baina oraingoan garrantzi handiagoa musikalari emango diogu.

Gaubelan egingo ditugun ekintzak ondorengoak izango dira: abesti bat asmatu, abesti bat interpretatu abestu gabe, diskotekan abestu eta dantzatu ...

Baratzen, izatez, musika daukagula uste dugu: basoko eta naturako soinuak, animalien soinuak, euria eta haizearen soinua ... Eta horiek entzuteko eta gozatzeko aukera izango dute tailer eta ekintza guztietan.

6. Baliabideak

6.1. Giza baliabideak

Sukaldea:	pertsona 2
Garbiketa:	pertsona 1
Mantentzea:	pertsona 1
Administrazio eta kudeaketa:	pertsona 1
Pedagogi taldea:	8 pertsona

6.2. Baliabide materialak

Baratze 87.000 m²-ko lursail batean eraikita dago, ondoren aipatzen den eran banatuta aurkitzen delarik:

- 50.000 m²-ko lur soila orturako, aledun zuhaitzetarako eta astialdi eremuetarako erabiltzen da.
- Haritzez eta gaztainondo osaturiko 27.000 m²-ko basoa.
- 10.000 m²-ko mendia.

Ondoren, Baratzen dauden eraikuntzak aipatuko ditugu, jakinik umeen beharrei eta ezaugarriei moldatu ditugula.

BASERRIA: Dituen lau solairuak, ondoren azalduko moduan daude:
Beheko solairua: sukaldea, jantokia, irakasle gela, garbitokia, eta Bulegoa.

1. solairua: Haurren logelak eta komunak, irakasleen logela, erlegintza tailerra eta terraza.

2. solairua: Irakasleen logelak eta komuna, eta haurren logelak eta komunak.

Ganbara

PABILIOIA: Jantokiarekin bat egiten duen nabe zabal bat da, beraz baserriaren atzekaldeari erantsirik dago. Bertan, aurki daitezke Haur Hezkuntzako tailerra, perretxiko tailerra, jolaslekua, komunak, elbarrituentzako komuna, garbiketa gela eta kalderak.

KORTA: Atzealdean kokaturik dagoen 2 solairutako eraikuntza. Hemen abereen ukulua dago (behia txahalekin, ardiak, ahuntzak, astoa, untxiak, oilotegia, zaldiak, txerriak, antzarrak,, ahateak,...) . Goikaldean abereen pentsuak, lanabesak... biltzen dira. Eskulangintza, sukaldaritza eta zur lanketa tailerrak ere badaude.

NEGUTEGIAK: 850 m²-ko negutegi bat barazkien produkziarako erabiltzen da, eta bestea, 500 m²-koa, berriz, loragintza tailerrarako.

ZALDIAN IBILTZEKO: Bi toki ezberdin erabiltzen ditugu, bata estalpean eta bestea ez.

Astialdirako kanpoko eta barruko gune ezberdinak daude: futbol eta saskibaloizelaiak, jolaslekua, terraza, proiektore bat, ordenagailuak, soinu eta megafonia anplifikatzaile talde bi,...

WIFI-a ere badago.

6.3. Osasunerako zerbitzuak

Gerta litekeen edozein larrialditarako egoki prestatuak dauden botikin bi dauzkagu.

Behar izanez gero gure pediatarrengana (3 minututara, autoz) joko genuke. Bere ordutegitik kanpo Gernikako ospitalera joango ginateke Larrialdietako zerbitzura eta behar izanez gero, Galdakaoko edo Gurutzetako ospitalera joango ginateke.

Eguneko 24 orduetan kotxeak eta etxeko arduradun bat prest egongo da edozein larrialdiri erantzuna emateko.